

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-02-10
Besvaras senast
2021-02-17 kl. 12.00

Till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:1757 Likvärdigt stöd till elever med stora behov

Ett övergripande syfte med skolan är att ge varje elev bästa möjliga förutsättningar att utvecklas utifrån sin egen förmåga för att kunna ta del av samhällslivet. Att gå ut skolan med godkända betyg är en av de enskilt starkaste skyddsfaktorerna mot framtida utanförskap och ger möjlighet till vidare utbildning, arbete och självförsörjning.

I mitt uppdrag som Kristdemokraternas utbildningspolitiska talesperson möter jag alltför många exempel från hela landet med föräldrar som varje år får kämpa för att deras barn ska få det stöd de behöver. Kanske särskilt utsatta är barn med funktionsnedsättningar inom autismspektrumet. Här kan det vara en fördel med små undervisningsgrupper som ger en lugn miljö och där man kan hålla en tydlig struktur och en stark kontinuitet. Då inkluderingstanken är djupt rotad försöker man dock på många håll möta elevens behov i det vanliga klassrummet, exempelvis med en elevassistent. I många fall leder det till en situation där eleven, trots de i grunden goda intentionerna, upplever starkt stress i den ”vanliga skolmiljön” vilket försvårar inlärning och driver på en ökad skolfrånvaro. I förlängningen kan situationen med för långtgående inkludering exempelvis försämra elevens psykiska hälsa och bidra till att frammana ett självdestruktiv och utåtagerande beteende.

Framför allt i storstadsområdena med ett större befolkningsunderlag, och därmed ett högre sammantaget antal elever i behov av särskilt stöd, har resursskolor med särskild fokus på att möta dessa elevers stödbehov vuxit fram. Man har där större möjlighet till flexibla lösningar för att tillgodose den enskilda elevens behov. På resursskolorna finns hög personaltäthet, andelen lärare med specialpedagogisk kompetens är hög, och undervisningen anordnas i små undervisningsgrupper med specialanpassade miljöer för att främja elevens förutsättningar för inlärning.

Många föräldrar beskriver hur både deras barns lärande och deras psykiska välbefinnande förbättrats radikalt efter att barnet har flyttat över till en resursskola, vilket också kan avläsas i elevens betyg och skriftliga omdömen.

Efter ett lagförtydligande 2016 har dock kommunernas praxis förändrats vid bedömningen av tilläggsbelopp för elever i behov av särskilt stöd. Det räcker inte att beskriva vilka stödbehov en elev har, utan man måste tydliggöra vilka åtgärder och insatser man sätter in på respektive elev och vilka kostnader som

finns knutna till den enskilde eleven.

Ett grundläggande problem ligger i skolornas struktur. På en ”vanlig” skola har man ett fåtal elever i behov av särskilt stöd och kan enklare beskriva vilka specifika kostnader som kopplas till en specifik elev. På en resursskola har alla elever stort stödbehov och hela verksamheten är byggd runt dem. Det är då svårare för dessa skolor att specificera vilka kostnader som kopplas till respektive enskild elev. Detta har lett till att allt fler ansökningar om tilläggsbelopp för elever på resursskolor har avslagits, utan att elevens behov i realiteten har minskat det ringaste. Det paradoxala inträffar. En elev har, som exempel, tack vare specialpedagogiska insatser, en specialanpassad studiemiljön och en sammantagen god inlärningssituation på en resursskola för första gången lyckats få godkänt betyg. Men just på grund av att eleven nu har uppnått godkänt betyg är risken stor att det vid nästa ansökan om tilläggsbelopp blir ett avslag, utifrån motiveringen att behovet av särskilt stöd har minskat. Eleven riskerar då återigen att hamna i en ohållbar situation, när skolan inte ges förutsättningar att erbjuda det stöd som är nödvändigt för att eleven ska nå utbildningsmålen utifrån sina egna förutsättningar. Detta är framför allt förödande för den enskilde eleven men negativt också utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Det är uppenbart att rådande situation inte är rättssäker. Elever i behov av särskilt stöd hör till de allra mest utsatta grupperna och ska inte behöva utsättas för vad som uppfattas som godtyckliga eller orättvisa bedömningar beroende på skolans grundstruktur. Oavsett var i landet eleven bor måste bedömningar och åtgärder vara likvärdiga och evidensbaserade. Resursskolorna skulle behöva få en egen och tydligare definition i skollagen för att säkerställa verksamhetens långsiktiga hållbarhet. Till exempel behövs en tydlig definition av vad en resursskola egentligen är, oavsett om den drivs kommunalt eller som friskola, för att kunna skapa en hållbar finansiering över tid.

Så länge inte detta finns på plats i skollagen måste kommunen bedöma ansökningar om tilläggsbelopp för elever på fristående resursskolor på samma sätt som ansökningar från elever vid vanliga friskolor. I skollagen likställs dessa skolor, även om de i praktiken bedriver vitt skilda typer av verksamheter.

Många av de akuta problem berörda familjer upplever skulle lösas om åtminstone delar av Skolkostnadsutredningens förslag genomfördes. Utredningen föreslog både möjligheter om separat överenskommelse om

tilläggsbelopp som förutsättning för att ta emot en elev med omfattande särskilda stödbehov och även lagliga konstruktioner för att införa strukturbidrag. Remissinstanserna var positiva och uppfattningen var att det egentligen inte fanns några hinder att genomföra förslagen. Det är nu viktigt att stärka lagstiftningen för att få en stabil rättspraxis för våra funktionsnedsatta barn och deras rätt till utbildning.

Med anledning av detta vill jag fråga utbildningsminister Anna Ekström:

Vilka åtgärder planerar ministern att vidta för att ge likvärdighet för barn i behov av särskilt stöd så att de garanteras tillgång till det stöd de behöver för att uppnå betygsmålen och att de som i dag hittat tillbaka till en positiv syn på skolan och lärandet i lärmiljön på en resursskola, efter tidigare skolmisslyckanden, inte ska riskera att gå miste om den?

.....

Gudrun Brunegård (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander